

"New Normal" วิถีชีวิตใหม่และการปรับตัวของคนไทยหลังโควิด-19 :

การงาน การเรียน และธุรกิจ

"New Normal" A new way of life and adaptation of Thai people after Covid-19 : Work Education and Business

ทณงศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ¹ นิชนันท์ ศิริไสยาสน์² และโชติ บดีรัฐ³

Tanongsak Sangsawangwatthana¹, Nidchchanun Sirisaiyas² and Chot Bodeerat³

Received : June 13, 2020; Revised : July 7, 2020; Accepted : July 20, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสถานการณ์หลังการระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย (2) เพื่อวิเคราะห์การใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย และ (3) เพื่อนำเสนอบรรทัดฐานในการปรับของประชาชนคนไทยหลังไวรัสโควิด-19 ทั้งด้านการงาน ด้านการเรียน และด้านธุรกิจ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary)

ผลการศึกษา พบว่า เนื่องจากไวรัสโควิด-19 มีการแพร่ระบาดไปทั่วโลก การใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทยจำเป็นต้องมีปรับตัวและการป้องกันตนเองไม่ให้แพร่เชื้อให้ผู้อื่น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ดังนั้น คนไทยต้องปรับพฤติกรรมการใช้ชีวิต คือ ไม่ออกจากบ้าน สั่งอาหารผ่านเดลิเวอรี่ จับบายอย่างระมัดระวัง ทำงานอยู่ที่บ้าน ใช้สื่อออนไลน์ในการสื่อสารระหว่างกัน ทำให้การงาน การเรียน และธุรกิจ ต้องปรับตัว จะเห็นได้ว่า

¹นักศึกษานิพนธ์โท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มรพส.; Master's student Master of Public Administration, College of Local Management and Development, PSRU, Thailand; e-mail : tanongsak1988@gmail.com

²นักศึกษานิพนธ์โท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มรพส.; Master's student Master of Public Administration, College of Local Management and Development, PSRU, Thailand; e-mail : nidchanun23@gmail.com

³วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มรพส.; College of Local Management and Development, PSRU, Thailand; e-mail : chotbodeerat@psru.ac.th

ในด้านการทำงานพนักงานต้องปรับเปลี่ยนการทำงานโดยทำที่บ้าน และใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารการทำงานไม่ว่าจะเป็นการประชุมผ่าน Zoom Application และการทำงานร่วมกับทุกคนในองค์กรผ่าน Google Doc ในด้านการเรียน นักเรียนต้องเปลี่ยนรูปแบบเป็นการเรียนผ่านระบบออนไลน์แทน เพื่อไม่ให้เกิดการเรียนต้องหยุดชะงักลง ภาครัฐและเอกชนต้องร่วมมือกันพัฒนาช่องทางการเรียนรู้แบบใหม่ สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ชั่วคราว เพื่อแก้ปัญหาในช่วงเวลาวิกฤติแบบนี้ ส่วนในด้านธุรกิจพบว่ากลุ่มธุรกิจต่าง ๆ หันมาสนใจการทำการตลาดออนไลน์มากขึ้น และใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้ธุรกิจมีรายได้และดูแลพนักงานต่อไป จึงก่อให้เกิดวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) และการปรับตัวทั้งด้านการงาน ด้านการเรียน และด้านธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต

คำสำคัญ (Keywords) : วิถีชีวิตใหม่, การปรับตัว, หลังโควิด-19

Abstract

This study The objectives are (1) to study the situation after the covid-19 virus outbreak in Thailand (2) to analyze life under the situation of the covid-19 virus in Thailand and (3) to present Adjustment norms of Thai people after the Covid-19 virus Both work, education and business. By using a qualitative research methodology consisting of studying and analyzing data from relevant documents (Documentary)

The results showed that due to the viral-19 virus Has spread throughout the world. Living under the circumstances of the outbreak of the Covid-19 virus In Thailand, adaptation and prevention are needed to prevent the spread of infection to others. Either directly or indirectly, Therefore, Thai people have to adjust their living habits, not to leave the house, order food through delivery, buy carefully, work at home, use online media to communicate with each other, therefore must adjust their work, study and business. It can be seen that in terms of work, employees have to change their work at home. And use technology to communicate, whether through Zoom Application meetings and working with everyone in the organization via Google doc. In education, students must change the format to online learning instead In order to not stop learning. The public and private sectors must cooperate to develop a new learning channel. Build a temporary learning platform to solve problems in

times of crisis like this. As for business, it was found that Various business groups. Turned his attention to online marketing and use technology for the most efficiency so that the business can have income and continue to look after employees Therefore creating a new normal way of life and adjustment in work, school, and business.

Keywords : New Normal, Adaptation, Behind the Covid-19.

บทนำ (Introduction)

ไวรัสโคโรนา หรือไวรัสโควิด-19 (COVID-19) เป็นไวรัสสายพันธุ์เดียวกับโรคมะเร็งทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS-CoV) และโรคมะเร็งทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS-CoV) แต่ไม่ใช่ชนิดเดียวกัน โดยพบการระบาดครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงปลายปี 2019 ซึ่งไวรัสโควิด-19 เป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนในมนุษย์ก่อให้เกิดอาการป่วยของระบบทางเดินหายใจในคน และสามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ ซึ่งอาการทั่วไป ที่สันนิษฐานว่าเป็น ไวรัสโควิด-19 จะมีอาการคล้ายไข้หวัด เช่น มีไข้ ไอ มีน้ำมูก หายใจถี่ เหนื่อยหอบ ในผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการรุนแรงทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ ไตวาย หรืออาจเสียชีวิต แม้ว่าอาการหลายอย่างจะคล้ายคลึง แต่บางโรคอาจเกิดจากเชื้อไวรัสที่แตกต่างกัน จึงเป็นเรื่องยากที่จะสามารถระบุโรคตามอาการเพียงอย่างเดียว จึงต้องอาศัยการทดสอบทางห้องปฏิบัติการเพื่อยืนยันเชื่อดังกล่าว (Department of Disease Control, 2020) ดังนั้นผู้ป่วยที่สงสัยว่าอาจจะติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ควรใส่หน้ากากอนามัย ใช้เจลแอลกอฮอล์ล้างมือเมื่ออยู่นอกบ้าน และหมั่นล้างมือบ่อย ๆ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของฝอยละอองขนาดใหญ่และขนาดเล็ก เนื่องจากการแพร่เชื้อของเชื้อไวรัสนี้ เหมือนกับไวรัสอื่น ๆ คือ ผ่านการไอ จาม นั้นหมายความว่า เมื่อผู้ป่วยที่ ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ไอ หรือ จาม ฝอยละอองของน้ำมูกหรือเสมหะที่มีเชื้อไวรัสโควิด-19 ก็จะปนเปื้อนกับมือและสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน พอคนอื่นมาสัมผัสก็มีโอกาสที่จะติดเชื้อไวรัส โควิด-19 ไปได้ จากการศึกษาของ อีระ วรธนารัตน์ พบว่า หากติดเชื้อ 1 คนจะสามารถแพร่ไปให้คนอื่นได้ราว 2-6 คน ดังนั้นไวรัสนี้จึงมีความเป็นไปได้สูงที่จะทำให้เกิดการระบาดขยายตัวเพิ่มมากขึ้น หากผู้คนการละเลยการป้องกันตนเอง ไม่ใส่หน้ากากอนามัย ไม่ล้างมือ และไม่มีการควบคุมป้องกันการแพร่อย่างทันทั่วถึงที่จะทำให้สถิติมากขึ้น (Woratanarat, 2020)

เนื่องจาก ไวรัสโควิด-19 มีการแพร่ระบาดไปทั่วโลก การใช้ชีวิตประจำวันของประชากรทั่วโลกต้องปรับตัวเพื่อป้องกันตนเองไม่ได้รับเชื้อจากผู้อื่น และการป้องกันตนเองไม่ให้แพร่เชื้อให้

ผู้อื่น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ทำให้ทุกคนยังต้องดำเนินชีวิตภายใต้ความระมัดระวัง เห็นได้จากการสวมหน้ากากอนามัย และการพกเจลแอลกอฮอล์ล้างมือ และการทำ Social distancing หรือการเว้นระยะห่างทางสังคม 1-2 เมตร ถือเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น เนื่องจากไวรัสโควิด-19 นั้นสามารถติดต่อได้ผ่านละอองขนาดเล็กที่มาจากการไอหรือจามได้ ซึ่งถ้าหากอยู่ใกล้ชิดกันเกินไปก็อาจทำให้ไวรัสเข้าร่างกายได้ จึงทำให้ห้างสรรพสินค้า ตลาด สถานบันเทิง โรงแรม ร้านอาหาร ร้านค้าอาหารต่าง ๆ ต้องปิดกิจการเพื่อลดการใกล้ชิดของคน อันนำไปสู่การลดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทั้งนี้ จากผลของการปิดกิจการห้างสรรพสินค้า ตลาด สถานบันเทิง โรงแรม ร้านอาหารต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ทำให้ธุรกิจหลากหลายกิจการรายได้ลดน้อยลงหรือไม่มีรายได้เข้ามาหมุนเวียนในกิจการ แต่ทว่า ยังคงต้องมีต้นทุนรายจ่ายคงที่ เนื่องจากต้องจ้างพนักงานไว้ ธุรกิจไหนที่สามารถขายออนไลน์ได้ จึงต้องปรับตัวมาทำการขายออนไลน์ เพื่อให้ธุรกิจมีรายได้ในการดำเนินกิจการต่อไป (Thairath Online, 2020)

ในขณะเดียวกันผู้บริโภคก็มีความจำเป็นที่ต้องอยู่บ้าน เพื่อลดการเสี่ยงการรับเชื้อ ทำให้ผู้บริโภคที่ไม่มีรายได้เช่นกัน เนื่องจากกิจการในหลากหลายอุตสาหกรรมต้องหยุดกิจการ ส่งผลต่อการเลิกจ้างพนักงาน เกิดภาวะว่างงานจนกระทั่งตกงานของแรงงานจำนวนมาก เพราะเจ้าของธุรกิจไม่สามารถยื้อธุรกิจต่อไปได้ หรือบางคนต้องทำงานอยู่ที่บ้าน (Work from home) จึงทำให้ผู้บริโภคทุกคนต้องระมัดระวังในการใช้จ่ายเงินแต่ละครั้ง อาจกล่าวได้ว่า ช่วงวิกฤติไวรัสโควิด-19 สินค้าที่จำเป็นสามารถปรับตัวและขายได้อย่างต่อเนื่อง ตามความต้องการที่มากขึ้น ขณะเดียวกันสินค้า ไม่จำเป็น หรือสินค้าฟุ่มเฟือย ก็ต้องทำการตลาด เสนอโปรโมชั่น ลด แลก แจก แถม เพื่อรักษฐานของลูกค้าตนเองเอาไว้ (Thairath Online, 2020)

นอกจากนี้ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในเศรษฐกิจระดับโลก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้การดำเนินธุรกิจทุกประเภทจะต้องใช้การสื่อสารเชิงกลยุทธ์แบบใหม่โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่เกิดขึ้น เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจภาวะวิกฤต จึงทำให้เกิด “New Normal” หรือ “ความปกติใหม่” ในหลากหลายอุตสาหกรรม ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการวางแผนในการดำเนินธุรกิจและการประเมินผลกลยุทธ์สำหรับการดำเนินธุรกิจต่อไปในช่วงหลังไวรัสโควิด-19 นับต่อจากนี้ไป การปรับตัวให้ธุรกิจอยู่รอดของผู้ประกอบการอาจจะต้องมีความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์การจัดการเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปรับตัวของธุรกิจมากขึ้น (Kostić & Šarenac, 2020) ในขณะเดียวกัน สถานที่ต่าง ๆ ทั่วโลกไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน ร้านอาหาร หรือสถานที่ทำงานของบริษัทต่าง ๆ กำลังจะเปิดดำเนินการอีกครั้ง แต่ทว่าทุกอย่างจะมีการปฏิบัติ

ตัวที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากทั่วโลกพบว่าเมื่อการระบาดของไวรัสโควิด-19 จบลงแล้ว แต่ทว่ารูปแบบการทำงาน การเรียน และการทำธุรกิจจะยังคงรูปแบบคล้ายช่วงระบาดของไวรัสโควิด-19 กล่าวคือ ยังคงปฏิบัติงาน ศึกษาเล่าเรียน และทำธุรกิจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อีกทั้งยังมีคนจำนวนมากที่จะยังคงตกงานและไม่มียานรองรับอย่างเพียงพอ ตลอดจนสถานการณ์ที่ยังคงต้องรักษาระยะห่างจากกันและกัน ไม่ว่าจะอยู่ในสวนสาธารณะ การช้อปปิ้ง ในสถานที่ทำงาน สถานที่เรียน อาจกล่าวได้ว่า วิถีชีวิตใหม่ (New Normal) นั้นจะทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นด้านการทำงาน การเรียน และธุรกิจ (CNN, 2020)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “New Normal” วิถีชีวิตใหม่ และการปรับตัวของคนไทยหลังไวรัสโควิด-19 : การงาน การเรียน และธุรกิจ ครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสถานการณ์หลังการระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย (2) เพื่อวิเคราะห์การใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย และ (3) เพื่อนำเสนอบรรทัดฐานในการปรับของประชาชนคนไทยหลังไวรัสโควิด-19 ทั้งด้านการงาน ด้านการเรียน และด้านธุรกิจ

การใช้ชีวิต “ภายใต้สถานการณ์” ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย

จากสถานการณ์หลังการระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย พบว่า ตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบันมีจำนวนผู้ติดเชื้อที่มีอายุน้อยที่สุดคือ อายุ 1 เดือน อายุมากที่สุด คือ 97 ปี และอายุเฉลี่ยที่พบว่าการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 คือ 37 ปี อีกทั้ง ในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดเริ่มลดลง ส่งผลให้สถานการณ์ของธุรกิจต่าง ๆ ที่โดนสั่งให้ปิดเพื่อลดการแพร่ระบาดมีภาวะคลี่คลายดีขึ้นตามลำดับ ธุรกิจบางธุรกิจเริ่มเปิดดำเนินการได้ตามปกติ อาทิเช่น ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร คาเฟ่ คลินิก ร้านทำเล็บ ร้านทำผม เป็นต้น แต่ทว่าการเปิดร้านในครั้งนี้ จะต้องมีการปรับตัวและมีมาตรการรองรับการป้องกันไวรัสโควิด-19จนกลายมาเป็นมาตรฐานใหม่หรือที่เรียกกันว่าวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ซึ่งผู้ประกอบการจำเป็นต้องปฏิบัติ และปรับตัวให้เคยชิน เพราะแม้ว่าจะได้กลับมาเปิดกิจการได้อีกครั้ง แต่ก็ยังต้องเปิดกิจการภายใต้มาตรการควบคุมโรคของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้พนักงานและลูกค้ามีความเสี่ยงที่จะติดเชื้อไวรัสโควิด-19 และป้องกันการแพร่ระบาดในรอบที่ 2 (Ministry of Public Health, 2020)

บทวิเคราะห์การใช้ชีวิต “ภายใต้สถานการณ์” ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย

การใช้ชีวิต “ภายใต้สถานการณ์” ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย เมื่อคนทั้งโลกต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิต กล่าวคือ จำเป็นจะต้องฝึกการเว้นระยะห่างระหว่างสังคม ดังเช่น ในประเทศไทยจำเป็นต้องรับประทานอาหารด้วยกันผ่านม่านพลาสติกกั้นกลาง ในประเทศสหรัฐอเมริกา จำเป็นต้องร่วมรับประทานอาหารกับหุ่นในการนั่งรับประทานอาหาร ในประเทศตุรกีต้องชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ในรถยนต์ ในประเทศแคนาดาต้องสัมผัสกับญาติตนเองด้วยถุงมือและผ้าใบพลาสติกกั้น ในประเทศศรีลังกาผู้คนในลิฟต์ต้องยืนห่างจากกัน ในเมืองลาสเวกัสผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลายต้องเข้าพิธีรับปริญญาในรถยนต์ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีต้องให้ผู้คนรับชม การแข่งขันฟุตบอลของยุโรปผ่านการถ่ายทอดสด เมืองนิวยอร์กต้องใช้บริการผู้รับเหมาทำความสะอาดเปรี้ยาฆ่าเชื้อภายในรถไฟใต้ดินทุก ๆ 2-3 ชั่วโมง ในประเทศจีน กลุ่มคนที่รอเข้าสวนสนุกดิสนีย์แลนด์ ในเชียงใหม่ต้องยืนอยู่บนจุดที่กำหนดเพื่อรักษาระยะห่างระหว่างรอ ในประเทศอิตาลีร้านขายกระเป๋าสตางค์แบรนด์เนมต้องให้ลูกค้าสแกนอุณหภูมิร่างกายก่อนเข้าร้าน ในสหรัฐอเมริกา รัฐจอร์เจีย ร้านทำเล็บ ร้านสักรอยสัก โบว์ลิงและธุรกิจอื่น ๆ ต้องใส่ชุดพลาสติกคลุมทั้งตัวในขณะที่ให้บริการกับลูกค้า ในประเทศเดนมาร์กนักเรียนระดับประถมศึกษา นั่งเรียนที่โต๊ะโดยมีระยะห่างระหว่างกัน ในประเทศเวียดนามคนขับรถแท็กซี่ในฮานอยต้องมีแผ่นพลาสติกล้อมรอบขณะปฏิบัติหน้าที่ และในสเปนผู้คนต้องทำการที่บ้านขณะที่บางบ้านต้องเลี้ยงลูกไปด้วย (CNN, 2020)

จากรูปแบบการใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทยข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความไม่ปกติบนความปกติของการใช้ชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้คนไม่กล้าออกจากบ้าน และไม่กล้าจับจ่ายเงิน เพราะกังวลต่อสถานการณ์ความไม่แน่นอน อีกทั้งมีรายได้ลดลง ส่งผลต่อผลกระทบต่อรูปแบบการทำงาน รูปแบบการเรียน และรูปแบบของการดำเนินธุรกิจที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตปกติใหม่ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า วิถีชีวิตปกติใหม่ของคนไทยภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทยจะเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยปฏิบัติ ดังที่ Alanna Shaikh (2020) ได้กล่าวว่า หลังวิกฤตไวรัสโควิด-19 ระบาดแล้ว ครั้งนี้จะไม่ใช่วิถีชีวิตครั้งใหญ่ที่สุด และจะไม่ใช่วิถีชีวิตสุดท้ายที่คนทั่วโลกจะพบเจอ แต่ทว่า นับจากนี้ไป จะมีโรคระบาดเพิ่มมากขึ้น บ่อยครั้งมากขึ้นอีกเรื่อย ๆ และจะมีการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสอีกจำนวนมาก และเมื่อเกิดภาวะวิกฤตไวรัสระบาดซ้ำขึ้นอีกครั้ง การปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับโลกก็จะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังนั้น การที่ผู้คนหวาดกลัวต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

จนทำให้เกิดภาวะวิกฤตกังวลต่อความไม่แน่นอนของสถานการณ์ไปพร้อมกัน การปรับตัวเพื่ออยู่รอด จึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเตรียมพร้อมเพื่อจะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงจาก ภาวะวิกฤตไวรัสระบาดที่อาจจะเกิดขึ้นอีกครั้งในอนาคต ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า สิ่งที่จะเปลี่ยนแปลง อย่างเห็นได้ชัดนั้นจะปรากฏอยู่ใน 3 ด้านใหญ่ของคนไทย ดังนี้

ด้านการงาน

ในด้านการงานการใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ใน ประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นการปิดเมืองหรือล็อกดาวน์นั้น จะยังคงส่งผลกระทบโดยตรงต่อแรงงานทุกระดับรายได้อย่างกะทันหันและต่อเนื่องไปอีกหลายปี เนื่องจากแรงงานในระบบทุกคนจะยังคงต้อง ร่วมกันระงับกิจกรรมหลายประเภทที่อาจจะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส จึง ทำให้เกิดการเหลื่อมล้ำ ทางรายได้ ซึ่งจะแบ่งแยกแรงงานออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรก คือ กลุ่ม รายได้ต่ำจะเป็นกลุ่ม ที่ไม่สามารถเปลี่ยนสถานที่ทำงานได้ ทำให้แรงงานกลุ่มนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือผู้ประกอบการต้องเลิกจ้างเพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย ส่วนกลุ่มที่สอง จะมีรายได้ปานกลางค่อนข้างสูงจะสามารถปรับเปลี่ยนการทำงาน โดยทำที่บ้าน หรือ Work from home ได้ สำหรับแรงงาน กลุ่มนี้จะใช้เทคโนโลยีเก่ง ดังนั้นหากมีปัญหาหรือสงสัยในงาน จะใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วยใน การประสานการทำงาน ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และประหยัดต้นทุนในการ ดำเนินกิจการของบริษัทมากยิ่งขึ้น (Puey Ungphakorn Institute For Economic Research, 2020) อาทิเช่น

1) การทำงานโดยการประชุมผ่านซูม แอปพลิเคชัน (Zoom Application) ซึ่งการทำงาน โดยการประชุมงานผ่านช่องทางออนไลน์ในลักษณะนี้ จะสามารถรองรับผู้เข้าร่วมประชุมได้สูงสุด มากถึง 100 คน อีกทั้งผู้ร่วมการประชุมทุกคนยังสามารถแชร์หน้าจอได้ ทั้งรูปภาพ ไฟล์งาน ต่าง ๆ และยังสามารถสนทนากันได้อีกด้วย ส่งผลให้การทำงานนั้นง่าย สะดวก และรวดเร็วมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะหากเป็นสถานการณ์การทำงานตามแบบ ปกติแล้ว การประชุมที่มีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมมากถึง 100 คนนั้น จะไม่สามารถกระทำได้อย่างง่าย แต่หากเป็นการใช้เทคโนโลยีซูม แอปพลิเคชันเข้ามาประยุกต์ใช้ จะทำให้ง่ายต่อการทำงานเป็น อย่างมาก ซึ่งการประชุมผ่านซูม แอปพลิเคชันนี้ จะสามารถใช้งานได้ทั้ง Windows, iOS, Android นั้นหมายถึง ยังสามารถจะทำงานได้จากสมาร์ทโฟนในทุกสถานที่และทุกเวลา ไม่จำเป็นต้องใช้ คอมพิวเตอร์ในการทำงานแต่เพียงอย่างเดียวอีกต่อไป และใช้งานได้ฟรีไม่มีค่าใช้จ่าย

2) การทำงานเอกสารโดยใช้ Google doc ซึ่งการทำงานเอกสารผ่าน Google doc จะมี ลักษณะการทำงานคล้ายกับ Microsoft Word แต่จะทำงานได้ดีกว่า กล่าวคือ ทุกคนในองค์กร

สามารถทำงานร่วมกันได้ทันที ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน และบันทึกงานทันทีโดยอัตโนมัติไม่ต้องกดปุ่มบันทึก ดังนั้น จะไม่มีปัญหาเหมือนการทำงานในอดีตที่จะประสบกับปัญหาในเรื่องไฟล์ติดไวรัสเปิดไฟล์ไม่ได้ หรือลืมบันทึกไฟล์เอกสารที่สำคัญ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดจะถูกบันทึกโดยอัตโนมัติ นอกจากนั้น ยังสามารถเข้าถึงได้จากทุกอุปกรณ์ ไม่ว่าจะเป็น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตก็ตาม จึงกลับกลายเป็นว่าการทำงานอยู่ที่บ้านนั้น มีความสะดวกและมีประสิทธิภาพมากกว่าการเข้ามาทำงานในออฟฟิศตามปกติ ซึ่งสร้างความได้เปรียบเทียบเชิงการแข่งขันให้กับบริษัทมากยิ่งขึ้น

จากการทำงานออนไลน์ในสถานการณ์บังคับ โดยผ่านเทคโนโลยีทำให้องค์กรใหญ่ และพนักงานได้ตระหนักภาวะความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัวได้มากขึ้น เนื่องจากไม่เสียเวลาในการเดินทาง ทำให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์ในการทำงานที่มากขึ้นกว่าเดิม 10-20% (Abdul-Rahaman, A. R., & Hongxing, Y., 2020) เนื่องจากทำให้พนักงานนั้นมีสมาธิในการทำงานมากกว่าการเดินทางเข้ามาทำงานที่ออฟฟิศของบริษัท และทำให้ทำงานได้ยาวนานกว่านั่งทำงานที่บริษัท นอกจากนี้ ยังพบว่า พนักงานมากกว่า 36% ยอมที่จะให้เงินเดือนน้อยหน่อยเพื่อแลกกับการที่ตนเองจะได้มีโอกาสทำงานที่บ้านได้บ้าง พนักงาน 25% รู้สึกว่าการที่ได้ทำงานที่บ้านนั้นทำให้ความเครียดลดลงไปได้มาก และพนักงานมากกว่า 80% ชอบนโยบายนี้ อาจกล่าวได้ว่า จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้พนักงานสัมผัสถึง Work-Life Balance ที่ดียิ่งขึ้น จึงก่อให้เกิดวิถีชีวิตใหม่และการปรับตัวในการทำงาน (Huang, H., 2020) แต่เนื่องจากการทำงานอยู่ที่บ้าน พนักงานจะไม่มีผู้คุมงานหรือขาดการบังคับตามระบบการทำงาน อาจจะทำให้ติดกับดักความขี้เกียจ และความหย่อนยานในการทำงาน ดังนั้น พนักงานที่ทำงานอยู่ที่บ้านจึงต้องเป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพสูง (High Work Performance) สามารถสร้างผลิตภาพแรงงานได้สูง (High Productivity) ซึ่งจะก่อให้เกิดรูปแบบการจ้างงานที่เปลี่ยนแปลงไปของบริษัทที่จะปรับตัวให้เข้ากับการดำเนินกิจการที่จะเปลี่ยนแปลงการทำงานไปจากอดีต (Davis, E., 2020) เนื่องเพราะการให้พนักงานทำงานอยู่ที่บ้าน จะทำให้สามารถประหยัดต้นทุนของค่าเช่าสถานที่ทำงาน สถานที่ทำงานจึงไม่มีความจำเป็นเหมือนในอดีต ซึ่งจะส่งผลให้พนักงานจำเป็นจะต้องผลักดันตนเอง พัฒนาความสามารถ เรียนรู้ตลอดเวลา และปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการของบริษัทที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตและแข่งขัน

ด้านการเรียน

ในด้านการเรียนการใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย นักเรียนจำเป็นจะต้องเปลี่ยนรูปแบบของ การเรียนรู้สู่การเรียนผ่านระบบออนไลน์

ทดแทนระบบการเรียนรู้แบบเก่ามากขึ้น เนื่องจากเพื่อให้การเรียนรู้ต้องหยุดชะงักลง ภาครัฐและเอกชน จึงจำเป็นต้องสร้างความร่วมมือกันพัฒนา ช่องทางการเรียนรู้แบบใหม่ สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อรองรับสถานการณ์วิกฤตไวรัสระบาดในอนาคต เช่น การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ทั้งแบบออนไลน์และถ่ายทอดสดผ่านทางโทรทัศน์สำหรับนักเรียน รวมทั้งการพัฒนาาระบบพื้นฐานที่เอื้อกับการเรียนรู้อื่น ๆ เสริมเข้าไปด้วย อาทิเช่น ระบบการ VDO Call ส่วนตัวกับเด็กนักเรียนทีละคน เพื่ออธิบายเพิ่มเติม ให้นักเรียนเข้าใจการเรียนการสอนวิชาเหล่านั้นมากขึ้น หรือ ระบบการรับและส่งเอกสารประกอบการเรียนการสอนออนไลน์ ตลอดจนคลิปวิดีโอ สื่อการสอนที่สามารถเรียนรู้ออนไลน์และเรียนทบทวนได้ตลอดเวลา เป็นต้น ดังนั้น เยาวชนรุ่นใหม่จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะความยืดหยุ่น ทักษะการเรียนรู้ตลอดเวลา และทักษะการพัฒนาตนเองเพื่อรองรับกับภาวะความเปลี่ยนแปลงภายใต้วิถีชีวิตปกติใหม่ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งทักษะต่าง ๆ เหล่านี้ จะเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการศึกษาในวิถีชีวิตปกติใหม่ของศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ นักเรียนแต่ละบุคคลจะต้องสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองหรือพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลาและใช้สื่อออนไลน์เพื่อเสริมศักยภาพการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (Wallace, J., 2020) ดังนั้น กระบวนการปรับตัวของนักเรียนภายใต้วิถีชีวิตปกติใหม่ที่จะจำเป็นต้องอาศัยช่องทางการเรียนผ่านระบบออนไลน์มากขึ้น จึงจะเป็นกลายเป็นความปกติแบบใหม่ที่นักเรียนจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นทรัพยากรบุคคลส่วนหนึ่งที่มีคุณค่าต่อสังคม และภายหลังจากผ่านพ้นจากวิกฤติการระบาดของไวรัสโควิด-19 ครั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว จำเป็นต้องใช้ทักษะการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะเป็นอีกหนึ่งในทักษะที่สำคัญที่สุดที่นายจ้างจะมองหาในการจ้างแรงงานเพื่อเข้ามาทำงานในองค์กรของตนในอนาคต

ทั้งนี้ วิถีชีวิตปกติใหม่สำหรับนักเรียนที่จำเป็นต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์มากขึ้นนี้ จะส่งผลทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น เพราะการเรียนออนไลน์ นักเรียนจะได้รับการพัฒนาและฝึกฝนกระบวนการคิดหลายมุมมองหลากหลายมิติ เพื่อให้ได้คำตอบที่ดีที่สุด อีกทั้งจะทำให้เด็กนักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารที่ดียิ่งขึ้น เพราะการเรียนออนไลน์จะฝึกฝนให้เด็กได้ใช้ทักษะการสื่อสารในการหาคำตอบ จึงมีความกล้าที่จะสอบถาม และกล้าที่จะตอบคำถาม โดยไม่ต้องกลัวเพื่อนินทาหรือโดนล้อเลียน ซึ่งไม่เหมือนกับการเรียนรู้ในห้องเรียนตามปกติที่นักเรียน จะไม่กล้ายกมือเพื่อสอบถามกับครูผู้สอน ซึ่งจะทำให้เด็กนักเรียนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ดีขึ้น เพราะการเรียนออนไลน์ทำให้ต้องแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนความรู้ จะเป็นการฝึกฝนวุฒิภาวะทางอารมณ์ให้มากขึ้น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน และจะทำให้เด็กนักเรียนในวันนี้ เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่วัยทำงานที่สามารถทำงานร่วมกับคนที่มีความคิดแตกต่างได้ เพราะการเรียนออนไลน์จะ

ฝึกฝนให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตอบโต้ ดังนั้น เมื่ออนาคตจะต้องทำงานร่วมกับคนที่มีความคิดแตกต่าง จะไม่รู้สึกรัดแย้งหรือปรับตัวเข้ากับคนอื่นไม่ได้ และพยายามพัฒนาปรับปรุงตนเองเพื่อให้มีความรู้และทำงานร่วมกันกับบุคคลที่มีความคิดแตกต่างจากตนเองได้

แต่ในข้อดีก็จะพบข้อเสียของการเรียนผ่านระบบออนไลน์ด้วยเช่นกัน เนื่องจากผู้ปกครอง สังคม และฐานะทางครอบครัวของเด็กนักเรียนบางคน ก็ไม่มีความพร้อมในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ โดยเฉพาะนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด ครูผู้สอนบางส่วนจะยังไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร เนื่องจากยังไม่มีความรู้ชินกับโปรแกรมต่าง ๆ นักเรียนก็ยังขาดแคลนอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงขาดแคลนสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ดีเพียงพอ จึงจะส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำมากยิ่งขึ้น (Zeegen, E. N., Yates, A. J., & Jevsevar, D. S., 2020) อันมีสาเหตุมาจากโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศที่ไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องมีนโยบายการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำดังกล่าวนี้ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้มีโครงการการสื่อสารและอินเทอร์เน็ตที่ดีและราคาถูก เพื่อให้ทุกคนเข้าถึงได้ แต่ต้องยอมรับว่าประเทศไทยในปัจจุบันนั้น ยังไม่ได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับเทคโนโลยีเหล่านี้ การเรียนออนไลน์ของเด็กต่างจังหวัด หรือเด็กยากจนยังไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีที่ดีได้ จนถูกละเลย ถูกมองข้ามไป ซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไขปัญหานี้อย่างดีเพียงพอ จะส่งผลเสียต่อระบบการศึกษาในระยะยาว (Jareonsettasin, 2563)

ด้านธุรกิจ

ในด้านธุรกิจ การใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความจำเป็นจะต้องปรับตัวตามพฤติกรรมของผู้บริโภคที่จะต้องเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต อีกทั้งจำเป็นจะต้องมองหากลุ่มตลาดเฉพาะด้าน (Niche Market) ที่เหมาะสมกับธุรกิจ เนื่องจากการใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทยครั้งนี้ จะเกิดความต้องการใหม่ของผู้บริโภค ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องปรับการทำการตลาดเพื่อให้ธุรกิจมีรายได้ต่อไป (Liu, S., 2020) เนื่องจากในช่วงวิกฤติ ไวรัสโควิด-19 นั้น ได้ส่งผลกระทบอย่างหนัก กล่าวคือ กิจการจำเป็นต้องปิดห้างร้านหรือปิดบริษัทเพื่อไม่ให้พนักงานทุกคนเกิดความเสี่ยงต่อชีวิตจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสได้ เนื่องจากไวรัสโควิด-19 สามารถติดต่อจากคนสู่คนได้ง่าย จึงทำให้หลายธุรกิจต้องปิด ดังเช่น กลุ่มธุรกิจเ็นแวดวงศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ กลุ่มธุรกิจในแวดวงการศึกษา กลุ่มธุรกิจในแวดวงที่พักแรม และธุรกิจในแวดวงร้านอาหาร ยกเว้นเพียงแต่ธุรกิจที่ "จำเป็น" อาทิเช่น โรงพยาบาล โตรคมนาคม ธนาคาร หรือ การผลิตและขายสินค้าอุปโภคบริโภคพื้นฐาน

จากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้หลายธุรกิจต้องให้พนักงานทำงานที่บ้าน โดยทางบริษัทต้องสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์สารสนเทศให้กับพนักงาน (Puey Ungphakorn Institute For Economic Research, 2020) และต้องปรับตัวตามสถานการณ์ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจความงามและแฟชั่น ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า อุตสาหกรรม และธนาคาร จะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำการตลาดรูปแบบใหม่ โดยมุ่งเน้นทำการตลาดออนไลน์มากขึ้น หลากหลายธุรกิจจำเป็นต้องเปลี่ยนมาใช้แพลตฟอร์มของเดลิเวอรี่ แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ และลดงบประมาณการใช้จ่าย เพื่อรักษาเงินสดเพิ่มขึ้น (Marketing oops, 2563)

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จะส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากธุรกิจจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงตามพฤติกรรมของผู้บริโภค ซึ่งสามารถจำแนกธุรกิจที่จำเป็นต้องปรับตัวภายใต้วิถีชีวิตปกติใหม่ได้ ดังนี้

1) ธุรกิจความงามและแฟชั่น จะมุ่งเน้นวิธีการทำการตลาดออนไลน์รูปแบบใหม่มากขึ้น โดยการใช้การส่งเสริมการตลาดผ่านโปรโมชั่นรูปแบบใหม่ที่จะมุ่งเน้นตลาดกลุ่มเฉพาะของตนเอง (Niche Market) เพื่อรักษฐานลูกค้าของตนเอง และมีการจัดระบบการให้บริการแบบใหม่ที่จะแตกต่างไปจากในอดีต โดยเฉพาะการลด แลก แจก แถม ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่าง ๆ หลากหลายช่องทางจะมีจำนวนมากขึ้น และอาจจะส่งผลต่อต้นทุนการโฆษณาผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ มากขึ้นตามลำดับ

2) ธุรกิจร้านอาหาร จะมุ่งเน้นการจัดจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มเดลิเวอรี่มากขึ้น เพราะพฤติกรรมของผู้บริโภคที่จะคุ้นชินกับการกดสั่งผ่านแอปพลิเคชันออนไลน์ต่าง ๆ อันเป็นผลสะท้อนจากวิกฤตไวรัสโควิด-19 ที่สร้างวิถีชีวิตปกติใหม่ให้คงอยู่กับผู้บริโภค ซึ่งร้านอาหารส่วนใหญ่จะปรับตัวให้ความสำคัญกับช่องทางออนไลน์มากขึ้นกว่าเดิม โดยจะมีการเข้าร่วมกับแพลตฟอร์ม ส่งอาหารเดลิเวอรี่ เช่น แกร็บ ฟู้ดแพนด้า เป็นต้น

3) ธุรกิจห้างสรรพสินค้า จะมุ่งเน้นการทำการตลาดจัดโปรโมชั่น ลด แลก แจก แถม ผ่านเว็บไซต์เพิ่มเติมอีกช่องทางหนึ่ง แต่ทว่า จะมีการส่งเสริมให้ห้างร้านที่เช่าบูธภายในห้างสรรพสินค้า สร้างความแตกต่างของสินค้าและบริการมากขึ้น โดยใช้กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดผ่านช่องทางออนไลน์ โดยมุ่งเน้นประยุกต์ใช้กลยุทธ์การตลาดแบบสร้างประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส เพื่อดึงดูดผู้บริโภคเข้ามาใช้บริการห้างสรรพสินค้าโดยตรง จะทำให้ลูกค้าที่ใช้บริการห้างร้านภายในห้างสรรพสินค้ามีปฏิสัมพันธ์สนใจกับสินค้าและบริการที่จัดจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าในระดับที่แตกต่างกันและมีความหลากหลาย ซึ่งอาจหมายถึง การพัฒนาและการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีอยู่จริงรูปแบบใหม่ อาทิเช่น การออกแบบตึกหรือสิ่งปลูกสร้างแปลกตา

เพื่อสร้างจุดขายหรือเอกลักษณ์เพื่อเชิญชวนการถ่ายรูปและเช็คอินผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์มากขึ้น ซึ่งห้างสรรพสินค้าอาจจะปรับกลยุทธ์การตลาดโดยมุ่งเน้นการรวมเอาองค์ประกอบของการออกแบบทางประสาทสัมผัสที่มีตัวตน ได้แก่ รส กลิ่น เสียง หรือรูปลักษณ์ ที่แตกต่างมากยิ่งขึ้นเพื่อรักษาลูกค้าเดิมและต่อยอดฐานลูกค้ากลุ่มใหม่

4) ธุรกิจกลุ่มยานยนต์ จะมุ่งเน้นการใช้กลยุทธ์การตลาดผ่านผลลัพธ์การค้นหาผ่านเสิร์ทเอนจิน (Search Engine) เนื่องเพราะการเจาะกลุ่มคนที่ต้องการซื้อรถยนต์ผ่าน Search Engine อาทิเช่น Google.co.th นั้น จะทำให้สามารถติดตามพฤติกรรมของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้ โดยเฉพาะการติดตามผลลัพธ์การทำการตลาด ประหยัดต้นทุนการทำการตลาดได้มากขึ้น ตลอดจนประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมของกลุ่มลูกค้าในอนาคตไว้เพื่อสร้างฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อสร้างโปรโมชันและข้อเสนอที่น่าสนใจที่สอดคล้องกับพฤติกรรมแต่ละกลุ่มที่จะมีหลากหลายประเภทและหลากหลายความต้องการมากขึ้นจากอดีต

5) ธุรกิจธนาคาร จะมีการพัฒนาแพลตฟอร์มการใช้งานผ่านระบบดิจิทัลทั้งหมด เพื่อลดการใช้เงินสด และต้องให้ง่ายต่อผู้บริโภคให้มากที่สุด โดยมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการหารายได้ของค่าธรรมเนียมต่าง ๆ โดยเฉพาะการงดเว้นค่าธรรมเนียมการโอนเงินระหว่างธนาคาร การมุ่งเน้นการใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามาช่วยวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ใช้บริการมากขึ้น เพื่อการปล่อยสินเชื่อที่สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจของปัจเจกบุคคลที่มีศักยภาพการหารายได้ที่แตกต่างกัน อีกทั้งการยุบรวมหรือการปิดสาขาของธนาคารที่ไม่สร้างผลกำไร ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่อาศัยใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) เข้ามาให้บริการมากขึ้น ซึ่งวิถีชีวิตปกติใหม่ของผู้บริโภคนี้ จะส่งผลให้หลากหลายธนาคารของประเทศไทยที่เคยได้ประโยชน์จากการให้บริการดังกล่าวจะเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อพฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป การใช้เงินสดจะยิ่งลดน้อยลง ผู้บริโภคที่คุ้นชินกับเงินดิจิทัล จะยิ่งลดการใช้เงินสดน้อยลง รูปแบบการให้บริการของธนาคารจึงจะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำธุรกิจ จำต้องปรับตัวเพื่อรองรับกับพฤติกรรมของลูกค้าที่จะเปลี่ยนแปลงไป

จากสถานการณ์ ไวรัสโควิด-19 จะส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ แตกต่างกันไป ซึ่งหลากหลายกลุ่มธุรกิจจะได้รับประโยชน์จากวิถีชีวิตปกติใหม่หากสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่จะเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างทันท่วงที ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าสำหรับธุรกิจที่สามารถปรับตัวได้ทัน สามารถทำการตลาดออนไลน์และใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดได้ จะสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันภายใต้วิถีชีวิตปกติใหม่ ส่งผลให้ธุรกิจมีรายได้และดูแลพนักงานได้ต่อไป

บทสรุป (Conclusion)

จากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด-19 ทำให้พฤติกรรมและวิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนไป เนื่องจากต้องปรับตัวให้อยู่รอดในสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ให้ได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านการทำงาน ด้านการเรียน และด้านธุรกิจ ที่จะถูกกระตุ้นให้เกิดการก้าวกระโดดต่อการใช้งานเทคโนโลยี นอกจากนั้น ยังพบว่ายังจะก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำของรายได้มากขึ้นอีกด้วย เนื่องจากคนที่มีรายได้น้อยส่วนใหญ่จะเป็นชนชั้นที่อาศัยแรงงานเป็นหลักจะไม่สามารถปรับตัวเพื่อเอางานไปทำที่อื่นหรือเปลี่ยนตำแหน่งงานได้โดยง่าย จึงก่อให้เกิดภาวะการตกงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้กลุ่มคนรายได้น้อยจะยิ่งไม่มีรายได้ ส่วนกลุ่มคนที่มีรายได้ปานกลางไปจนถึงสูง ต้องมีการปรับเปลี่ยนสถานที่ทำงาน และใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย สนับสนุนการทำงาน การศึกษา และธุรกิจ อย่างจริงจัง กลับพบว่าผลการทำงานดีขึ้น การศึกษาทำให้เด็กกล้าแสดงออก ส่วนด้านธุรกิจที่ปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตปกติใหม่ได้จะทำให้ยอดขายผ่านช่องทางออนไลน์เพิ่มขึ้น อันเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้น การใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทยที่จะปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนไทยที่แตกต่างไปจากอดีต ทั้งด้านการงาน ด้านการเรียน และด้านธุรกิจ

อภิปรายผล

การใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทยที่จะปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนไทยที่แตกต่างไปจากอดีต ทั้งด้านการงาน ด้านการเรียน และด้านธุรกิจ เป็นสิ่งที่ทำให้มีการทวนกระแสโลกาภิวัตน์ จะมีความเข้มข้นมากขึ้น และทำให้ห่วงโซ่อุปทานโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งปัญหาเชิงโครงสร้างโดยเฉพาะด้านสาธารณสุข จะได้รับการแก้ไขให้ทั่วถึงและเสมอภาคมากขึ้น และสังคมจะก้าวเข้าสู่ระบบดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้ทันพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับ Shaikh (2020) ที่ได้กล่าวว่า หลังวิกฤตไวรัสโควิด-19 ระบาดแล้ว ครั้งนี้จะไม่ใช่โรคระบาดครั้งใหญ่ที่สุด และจะไม่ใช่วัยสุดท้ายที่คนทั่วโลกจะพบเจอ แต่ทว่า นับจากนี้ไป จะมีโรคระบาดเพิ่มมากขึ้น บ่อยครั้งมากขึ้นอีกเรื่อย ๆ และจะมีการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสอีกจำนวนมาก และเมื่อเกิดภาวะวิกฤตไวรัสระบาดซ้ำขึ้นอีกครั้ง การปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับโลกก็จะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และสอดคล้องกับ Davis (2020) ที่ได้กล่าวไว้ว่า จะก่อให้เกิดรูปแบบการจ้างงานที่เปลี่ยนแปลงไปของบริษัทที่จะปรับตัวให้เข้ากับการดำเนินกิจการที่จะเปลี่ยนแปลงการทำงานไปจากอดีต

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการงาน การทำงานอยู่ที่บ้านไม่ได้ลดผลิตภาพหรือประสิทธิผลโดยภาพรวม แต่สามารถลดค่าใช้จ่าย เช่น ค่าเช่าสถานที่ทำงานได้ ซึ่งเชื่อว่าอาจมีหลายกลุ่มที่เปลี่ยนไปทำงานอยู่ที่บ้านมากขึ้น แต่สำหรับกลุ่มที่ยังคงต้องทำงานภายในสำนักงานทางบริษัทและพนักงาน ควรจะต้องคงนโยบายเดิมที่ทำมาตั้งแต่ช่วงที่มีการระบาด ป้องกันตนเองไม่ได้รับและแพร่เชื้อให้คนอื่น การที่ต้องใส่หน้ากากอนามัยมาที่ทำงาน ในระหว่างทำงาน การล้างมือ เวลาจับสัมผัสพื้นผิวที่ต่าง ๆ ในออฟฟิศ พื้นที่ใช้ร่วมกัน สิ่งของที่ใช้ร่วมกัน การวัดอุณหภูมิก่อนเข้าที่ทำงาน การสังเกตอาการ ว่ามีอาการไม่สบาย เจ็บป่วย หรือคนที่บ้านที่มีอาการเจ็บป่วย ต้องรายงานหัวหน้าหน่วยงาน การแยกตนเองออกจากผู้อื่น และควรรีบไปพบแพทย์ เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยต่อไป

2. ด้านการเรียน ผู้มีหน้าที่กำหนดนโยบายด้านการศึกษาของไทยควรใช้ความตระหนักรู้ที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในนี้ มาออกแบบอนาคตของการศึกษาไทย โดยให้น้ำหนักกับสิ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มากกว่า เงื่อนไขที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบาย แนวคิดหรือผลประโยชน์บางอย่างที่ไม่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน อาทิเช่น มุ่งเน้นการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ที่มีคุณภาพระหว่างครูและนักเรียน มากกว่า จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนอยู่ในห้องเรียนหรือเรียนผ่านสื่อโทรทัศน์หรือสื่อออนไลน์ มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับความสนใจของนักเรียน เชื่อมโยงกับชุมชนและบริบทที่นักเรียนอยู่ มากกว่า การเรียนรู้อิงตามมาตรฐานแบบเดียวกันทั่วประเทศ และมุ่งเน้นการประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน จากชิ้นงานและพฤติกรรมของนักเรียน มากกว่า การประเมินเพื่อการตัดสิน เพื่อนำไปใช้ให้คุณให้โทษแก่โรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น

3. ด้านธุรกิจ ธุรกิจควรพิจารณาการลดกำลังคน โดยดึงเครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น อีกทั้งควรมีการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management) ที่ดี มีคู่ค้าหรือคู่ธุรกิจมากกว่า 1 ราย และต้องมีความหลากหลาย ทั้งในพื้นที่ สัญชาติ เพื่อกระจายผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น และจะต้องเร่งปรับการส่งสินค้าและบริการถึงลูกค้าในทุกขั้นตอน ต้องทำผ่านออนไลน์ ปรับตัว ใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- Abdul-Rahaman, A. R., & Hongxing, Y. (2020). China's new normal and the implications to domestic and global business. *International Journal of Finance & Economics*, 25(2), 157-171.
- Davis, E. (2020). Our 'new normal'. *Early Years Educator*, 22(1), 14-16.
- Huang, H. (2020). Global Economic Outlook in the Era of China's New Normal. In *China's Economic New Normal* (pp. 21-25). Springer, Singapore.
- Kostić, S. C., & Šarenac, J. G. (2020). "New Normal" Strategic Communication. In *Business Management and Communication Perspectives in Industry 4.0* (pp. 71-92). IGI Global.
- Liu, S. (2020). The Inevitability of the New Normal. In *China's Economic New Normal* (pp. 13-19). Springer, Singapore.
- Wallace, J. (2020). The New Normal. *Citizens and the State in Authoritarian Regimes: Comparing China and Russia*, 31.
- Zeegen, E. N., Yates, A. J., & Jevsevar, D. S. (2020). After the COVID-19 pandemic: returning to normalcy or returning to a new normal?. *The Journal of Arthroplasty*.
- Department of Disease Control. (2020). Infectious disease Corona virus (COVID-19). [cited 2020 May 28]. Available from https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/faq_more.php. [In Thai]
- Ministry of Public Health. (2020). Corona virus 2019 (COVID-19). [cited 2020 May 28]. Available from <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/index.php>. [In Thai]
- Thairath online. (2020). What Do Thais Learn? How COVID-19 Made Their Life Change?. [cited 2020 May 28]. Available from <https://www.thairath.co.th/news/society/1826678>. [In Thai]
- Jareonsettasin, T. (2020). Panel Discussion Education for Future World: The Best Education Money Cannot Buy. Bangkok: Ministry of Education. [In Thai]

- Woratanarat, T. (2020). Coronavirus 2019 (COVID-19) What do we know now? [cited 2020 May 28]. Available from <https://www.hfocus.org/content/2020/02/18552>. [In Thai]
- Puey Ungphakorn Institute For Economic Research. (2020). When COVID-19 closes the city: impact on Thai labor in the supply-side dimension. [cited 2020 May 29]. <https://www.pier.or.th/?abridged/>. [In Thai]
- Marketing oops. (2020). Update on 'Thai behavior' shifting from the impact of COVID-19 with guidelines for adaptation of '7 big business groups' of Thailand [cited 2020 May 29]. <https://www.marketingoops.com/reports/behaviors/thai-consumer-behaviour-changed-in-covid-19-situation-and-business-guideline-for-7-industry-in-thailand/>. [In Thai]
- Shaikh, A. (2020). Coronavirus Is Our Future. [cited 2020 June 8]. Available from <https://www.youtube.com/watch?v=Fqw-9yMV0sl>
- CNN. (2020). Our new normal, in pictures. [cited 2020 June 8]. Available from <https://edition.cnn.com/2020/05/20/world/gallery/new-normal-coronavirus/index.html>